

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 503
din 04.09.2013**

Dosar nr.: 461/2013

Petiția nr.: 3660/29.05.2013

Petent: S.A.

Reclamat: Judecătoria și Tribunalul pentru Minori și Familie

Obiect: motivarea hotărârii de divorț pârținoare și potențial discriminatorie la adresa petentului pe criteriul de gen

I. Numele, domiciliul sau reședința pârților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

I.1.1. S.A.

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.2.1. Judecătoria

I.2.2. Tribunalul pentru Minori și Familie

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petentul sesizează faptul că motivarea sentinței de divorț pronunțată de Judecătoria între petent, în calitate de pârât, și fosta sa soție, în calitate de reclamant, în ceea ce privește culpa divorțului și stabilirea locuinței minorilor, este potențial discriminatorie pe criteriul de gen.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a pârților.

3.2. Prin adresa nr. 3660/20.06.2013 a fost citat petentul pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 11.07.2013. Prin citație a fost invocată din oficiu *exceptia de necompetență materială* a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

3.3. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile pârților

Susținerile petentului

4.1. Petentul sesizează faptul că se consideră discriminat pe criteriul de gen prin motivarea sentinței de divorț pronunțată de Judecătoria între petent, în calitate de pârât, și fosta sa soție, în calitate de reclamant.

4.2. Petentul arată că în sentința civilă nr. 9408/03.07.2012, analizând actele și lucrările dosarului, instanța a extras din acestea o serie de concluzii care îl pun pe petent *“într-o lumină proastă și o serie de concluzii care o pun pe reclamantă într-o lumină bună, întreaga lectură a sentinței fiind confuză, contradictorie, părtinitoare și discriminatorie,,*

4.3. Petentul arată că instanța de fond a încercat să mascheze intenția de preferință maternă și stabilirea locuinței minorilor la mamă, practică judecătorească des întâlnită de apariția Noului cod civil și care este cunoscută ca fiind discriminatorie, atât de legile naționale, cât și de cele internaționale, la care România este parte.

4.4. Petentul precizează că nu se consideră vinovat pentru niciunul din motivele temeinice pentru desfacerea căsătoriei, menționate de instanță în sentința pronunțată, acesata a considerat printr-o prejudecată că, într-o căsnicie ambii soți sunt la fel de vinovați, personal petentul considerându-se discriminat pe criteriul de gen.

4.5. Petentul consideră că instanța face aprecieri greșite, discriminatorii la adresa sa, aprecieri pe care petentul le descrie în sesizare. Petentul arată că cei doi copii ai familiei au locuit de la naștere în mod neîntrerupt împreună cu ambii părinți până la data de 09.01.2012, dată la care mama acestora a părăsit domiciliul conjugal. Petentul arată că instanța se contrazice arătând pe de o parte că *“până la data despărțirii în fapt a păților, ambii părinți s-au ocupat de îngrijirea copiilor...și ambii părinți s-au interesat de evoluția copiilor la grădiniță...”,* iar pe de altă parte instanța reține că *“în speță, încă de la nașterea lor și până în prezent, părintele cu care minorii ... au locuit în mod statornic este mama, potrivit art. 400 alin. 1 Cod civil, iar stabilirea în continuare a locuinței minorilor la mamă este în interesul superior al copiilor”.*

4.6. Petentul consideră că instanța folosește unități de măsură diferite pentru același obiectiv și anume stabilirea locuinței minorilor care petentul crede că trebuia atribuită părintelui cu care minorii au locuit în mod statornic, adică lui, deoarece reclamanta este cea care a părăsit domiciliul conjugal, dar a luat copiii cu sine, în scopul de a influența autoritățile publice.

4.7. Petentul arată că este discriminat de instanța de judecată deoarece aceasta presupune în mod indirect că, dacă copiii ar fi rămas cu el la domiciliul familiei (unde s-au născut și au crescut minorii), acesta nu i-ar fi îngrijit la fel de bine sau că relațiile de atașament dintre petent și copii ar fi mai prejos decât cele dintre mamă și copii.

4.8. Petentul apreciază că reclamanta a expus fizic și psihic copiii prin faptul că i-a luat cu ea. Mai mult, din data de 16.01.2012 petentul nu a mai avut acces în mod firesc la copii, la domiciliul său sau al lor, reclamanta încălcând astfel drepturile copiilor.

4.9. Petentul mai menționează și alte elemente reținute de instanță pe care le consideră discriminatorii la adresa sa și anume cele legate de posibilitățile materiale ale părinților, vârsta copiilor, comportamentul, gradul de atașament și legăturile afective, precum și stadiul de dezvoltare al copiilor.

4.10. Petentul solicită Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării să constate discriminarea la care a fost supus și mai solicită să fie asistat de un reprezentant al Consiliului în fața Curții de Apel.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. **În fapt**, Colegiul director reține că petentul a sesizat că se consideră discriminat pe criteriul de gen de către instanța de judecată prin motivarea hotărârii de divorț părtinitoare și potențial discriminatorie la adresa sa.

5.2. În urma analizei petiției, Colegiul director a invocat *din oficiu excepția de vădită necompetență a Consiliului* referitor la aspectele semnalate, având în vedere faptul că acestea exced atribuțiilor Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, acesta neputându-se pronunța asupra aspectelor statuate de către instanțele judecătorești prin hotărârile pronunțate de către acestea.

5.3. **În drept**, art. 28 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicată în Monitorul Oficial nr. 348 din 6 mai 2008 prevede că *“membrii Colegiului director, din oficiu, pot ridica excepția de necompetență când în mod vădit constată că petiția formulată nu este de competența Consiliului, potrivit prevederilor O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată”*

5.4. Luând act de plângere, astfel cum este formulată precum și de susținerile petentului, Colegiul director urmează a analiza excepția necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării invocată din oficiu în cauză.

5.5. În considerarea incidenței obiectului petiției în câmpul de aplicare al O.G. nr. 137/2000 republicată, trebuie precizat că jurisdicția exercitată de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este o „jurisdicție administrativă” ce presupune o procedură specială, administrativ-jurisdicțională, ce se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile de litigiu, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare. Actul de soluționare a unui conflict corelativ dispozițiilor O.G. nr. 137/2000, republicată, este emis de o autoritate administrativă investită, prin lege organică, cu atribuții de jurisdicție administrativă specială (C.N.C.D.) iar actul per se, este susceptibil de a fi atacat în contenciosul administrativ general, sub cenzura instanțelor judecătorești. Aceste aspecte sunt statuate de prevederile art. 16 (independența organului care emite actul), art. 20 (procedura specială), art. 20 alin.6 (principiul contradictorialității și al dreptului la apărare), art. 20 alin.7 (obligativitatea motivării actului), art. 20 alin.9 (procedura de atac în fața instanței de contencios administrativ) din O.G. nr. 137/2000 republicată în temeiul Legii nr. 324/2006 (lege organică) pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000. De altfel, caracterul administrativ jurisdicțional al actelor adoptate de Colegiul CNCD a fost statuat în nenumărate rânduri de instanțele de contencios administrativ (între altele decizia civilă nr. 1960 din 15.05.2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție). Prin Decizia nr. 1.096 din 15 octombrie 2008 și ulterior Decizia nr. 444 din 31 martie 2009 și Decizia nr. 1470 din 10 noiembrie 2009, Curtea Constituțională a statuat că „CNCD este un organ administrativ cu atribuții jurisdicționale, care se bucură de independența necesară îndeplinirii

actului administrativ-jurisdicțional și respectă prevederile constituționale cuprinse în art.124 privind înfăptuirea justiției și art.126 alin.(5), care interzice înființarea de instanțe extraordinare”.

5.6. Ca atare, se naște întrebarea legitimă, în ce măsură pe calea controlului jurisdicțional prevăzut de O.G. nr. 137/2000 republicată, C.N.C.D. poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul în soluțiile pronunțate de instanțele judecătorești, ori în legătură indisolubilă cu activitatea de înfăptuire a justiției de către instanțele judecătorești.

5.7. Constituția României în art. 1 alin. 4 prevede că: „Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor-legislativă, executivă și judecătorească în cadrul democrației constituționale”. Art. 125 alin. 1, alin. 2 și alin. 3 din Constituție statuează înfăptuirea justiției potrivit legii, dispunând că justiția este unică și imparțială, egală pentru toți iar judecătorii sunt independenți și se supun numai legii. Aceasta face ca în activitatea de judecată, judecătorii să nu poată fi supuși nici unei directive din partea puterii legislative sau executive.

5.8. Prin Decizia nr. 322/2001, publicată în Monitorul Oficial nr. 66/2002, Curtea Constituțională a reținut că: „În deplină concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 6 pct. 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (ratificată prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994) și alte tratate internaționale la care România este parte, Constituția României consacră în cap.VI, intitulat “Autoritatea judecătorească”, principiile organizării și înfăptuirii justiției în țara noastră. În conformitate cu aceste principii, în România justiția se înfăptuiește prin Curtea Supremă de Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege [art. 125 alin.(1)], compuse din *judecători independenți care se supun numai legii* [art.123 alin.(2)]. ...În scopul garantării independenței... prin Constituție a fost instituit, ca o a treia componentă a autorității judecătorești, Consiliul Superior al Magistraturii, compus în exclusivitate din magistrați ..., care are ca principală funcție asigurarea inamovibilității, a independenței și a imparțialității judecătorilor ... prin puterea de decizie în ceea ce privește promovarea în funcție și transferarea judecătorilor, precum și prin rolul de consiliu de disciplină al judecătorilor. ...”

5.9. Astfel cum a reținut și Înalta Curte de Casație și Justiție, conform prevederilor art. 124 pct. 3 din Constituția României, coroborat cu prevederile art. 2 alin. (3) și art. 4 din legea nr. 303/2004 privind Statutul judecătorilor și procurorilor și cu art. 3 din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, judecătorii sunt independenți, se supun numai legii, sunt imparțiali și sunt obligați ca, prin întreaga lor activitate, să asigure supremația legii, să respecte drepturile și libertățile persoanelor, precum și *egalitatea lor în fața legii și să asigure un tratament juridic nediscriminatoriu tuturor participanților* la procedurile judiciare, indiferent de calitatea acestora (A se vedea Decizia penala nr. 189/2009 sau Decizia penala nr. 283/2009).

5.10. În condițiile art. 97 din legea nr. 303/2004 republicată orice persoană poate sesiza Consiliul Superior al Magistraturii în legătură cu activitatea sau conduită necorespunzătoare a judecătorilor, încălcarea obligațiilor profesionale în raporturile cu justițiabilii ori săvârșirea de către aceștia a unor abateri disciplinare. Astfel, C.S.M. îndeplinește rolul de instanță de judecată în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor pentru faptele prevăzute în statut. (art. 44 din legea nr. 317/2004).

5.11. Având în vedere aceste considerente, a admite că CNCD are competența rațiune materiae de a analiza aspecte ce derivă din conținutul hotărârilor judecătorești sau din procedurile desfășurate în fața instanțelor de judecată, ar presupune, în primul rând, instituirea unei modalități complementare de control a unei hotărâri judecătorești, iar în al doilea rând, o substituie în prerogativele Consiliului Superior al Magistraturii, instanța în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorului.

5.12. Nemulțumirile părților dintr-un proces cu referire la modul concret de soluționare a cauzei trebuie să îmbrace forma căilor de atac, în limitele recunoscute de lege. Or, din acest punct de vedere, art. 97 alin.2 din legea nr. 303/2004 republicată prevede că exercitarea dreptului de a sesiza CSM nu poate pune în discuție soluțiile pronunțate prin hotărârile judecătorești, care sunt supuse căilor legale de atac. Însuși textul constituțional din art. 129 statuează că „Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii”. Astfel, controlul legalității hotărârilor judecătorești este asigurat în cadrul sistemului căilor de atac.

5.13. Chiar dacă s-ar admite că CNCD nu ar exercita un control de legalitate al hotărârilor judecătorești, procedura ce decurge din declanșarea jurisdicției CNCD ar presupune, în ultimă instanță, adoptarea unui act administrativ-jurisdicțional ce vizează soluționarea unui conflict juridic dintre o persoana fizică și instanța de judecată, în mod indisolubil legat de actul acesteia, hotărârea judecătorească, ceea ce nu poate fi asimilat decât unui act de imixtiune în activitatea instanței. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că puterile publice nu pot adresa instrucțiuni instanțelor de judecată, în speță membrilor acestora în ceea ce privește exercițiul funcțiilor lor și nici să interzică executarea hotărârilor judecătorești pronunțate (vezi în acest sens hotărâre pronunțată în cauza Van de Hurkc v. the Netherlands, 19 aprilie 1994, parag. 45, coroborat cu hotărârile pronunțate în cauzele Benthem v. the Netherlands, 23 October 1985, Series A no. 97, p. 17, para. 40; H. v. Belgium, 30 November 1987, Series A no. 127, p. 34, para. 50; and Belilos v. Switzerland, 29 April 1988, Series A no. 132, p. 29, para. 64).

5.14. Coroborând acest aspect fundamental incident petiției deduse soluționării, Colegiul director este de opinie că, în speță, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, ca autoritate de stat, autonomă, nu poate analiza statuările instanțelor judecătorești, nu se poate pronunța sine qua non asupra aspectelor corelative actului de justiție. C.N.C.D. nu poate adresa instrucțiuni instanțelor, în speță membrilor acestora în ceea ce privește exercițiul funcțiilor lor și nici să interzică executarea hotărârilor judecătorești pronunțate.

5.15. Având în vedere considerentele expuse mai sus, Colegiul director urmează a admite excepția necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în raport cu obiectul petiției.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR

HOTĂRĂȘTE:

1. admiterea excepției necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării invocată din oficiu;
2. clasarea dosarului;
3. o copie a hotărârii se va transmite petentului.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

Bertzi Theodora – Membru

Haller István – Membru

Jura Cristian – Membru

Lazăr Maria – Membru

Panfile Anamaria – Membru

Vasile Alexandru Vasile – Membru

Data redactării: 17.09.2013

Hotărâre redactată de: L.M. și A.S.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2000 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.